

HRVATSKI SAMOBRAN

Poštarina plaćena u gotovu

Pojedini broj K 8.—

Izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. —
 — Predplata godišnja K 192.— (D 48.—)
 — polugodišnja K 104.— (D 26.—)
 :: Predplata za inostranstvo 2 dolara godišnje.
 :: Oglasi po cjeniku. — Rukopisi se ne vraćaju.
 :: Poštanski čekovni račun br. 38.004. — Zagreb.
 — Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
 :: Izdavaatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
 — Tisak: Pučka Tiskara. — Šibenik.

NEODVISNO GLASILO ZA JAVNU KRITIKU, RAVNOPRAVNOST I SPORAZUM.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

God. I.

ŠIBENIK, 20. LISTOPADA 1922.

Br. 13.

Organizacija Hrvata u sjev. Dalmaciji.

U južnoj Dalmaciji Hrvati su se prenuili iz sna i malo po malo već su se organizirali mal da ne u svim mjestima bez ikakve velike buke. Svi republikanci, pravaši i zajedničari svrstavaju se u jedno kolo, da kod predstojećih izbora zajednički istupe na izbornu polje.

Mi Hrvati u sjevernoj Dalmaciji do sada niemo učinili ništa za našu organizaciju. Tomu je bilo više razloga, a onaj najglavniji, strah pred demokratskim batinašima, već je izčežnuo. Mi Hrvati koji odobravamo politiku Hrvatskog Bloka, jedinog predstavnika svega hrvatskog naroda, treba da provedemo političku, gospodarstvenu i kulturnu organizaciju i u sjevernoj Dalmaciji.

U tu svrhu nužda je da se sastanu svi slobodni Hrvati, i da poradu oko toga da se počam u Šibeniku, pa onda u svim mjestima sjev. Dalmacije osnuje prama okolnostima mjesta jedno od sljedećih hrvatskih društava:

- 1). Hrvatsko Sokolsko društvo.
- 2). Hrvatska ženska udruga.
- 3). Hrvatsko radničko društvo.
- 4). Hrvatsko tamburaško društvo.
- 5). Hrvatsko pjevačko društvo.
- 6). Hrvatski športski klub.
- 7). Podružnica »Hrvatskog Radiše«.
- 8). Podružnica »Narodne Zaštite«.
- 9). Podružnica društva »Napredak«.
- 10). Podr. »Hrvatske nar. Omladine«.
- 11). Hrvatska seljačka sloga, itd.
- 12). Hrvatska seljačka zadruga.

Osim ovih društava, koja se neće baviti dnevnom politikom, u svim se mjestima ima provesti i politička organizacija pristaša Hrvatske seljačke republikanske stranke, Starčevićeve stranke prava i Hrvatske zajednice, koje su okupljene u Hrvatskom Bloku.

Obzirom pak, da mi Hrvati u Šibeniku nemamo vlastitog Doma, to bi bila dužnost svih svjestnih Hrvata u Šibeniku, da se u prvom redu pozabave idejom o podignuću »Hrvatskog Doma« u Šibeniku, u kojemu bi se smjestilo sva hrvatska društva u ovom gradu.

U svakom mjestu treba da se sastavi jedan promicateljni odbor od 3-8 lica neporočnih težaka ili gradjana, koji će podneti pravilnik vladi na odobrenje. U onim mjesti-

ma gdje nema ljudi, koji bi znali izraditi pravilnik za društvo, koje žele osnovati, neka se promicateljni odbor obrati našem uredništvu i mi ćemo se pobrinuti za dotični pravilnik.

Mi smo nabacili ovo nekoliko misli, i želimo da padnu na dobro tlo, a nadamo se, da će se već jednom maknuti iz letargije svi oni Hrvati, koji još u pozadini stoje, jer su i za Šibenik prošla vremena neutralnog i pasivnog držanja iz raznih neopravdanih obzira.

Davidovićev Mač.

Joso dr. Smodlaka u mladim godinama bio je revolucionarac. Nemiran duh. Nezadovoljan u svemu. Kad bi zabio čavao u čelo, onda udri glavom desno i lijevo, da mu ga netko drugi izvadi. Cijeli je svoj vijek prošao u nemiru. Idealista u politici grad to bi i gradio, da opet sam sruši sve, Dobričina do mile volje, energičan preko mjere, elastičan kao i paragrafi, ustrajan dok prisprije do na pol puta od cilja, kopreca se simo i tamo, sad je na površini kao pluto, a sad na dnu mora kao olovo. U svim fazama njegova života Smodlaka je simpatičan. On je simpatičan i onda kada teško griješi i radi proti idealu hrv. naroda u svrhu, da se slobodan i nezavisan od Beograda ujedini u svojoj kući.

Slom ga je zanio u visine, da nakon malo vremena padne u dubine. Iz dubine promatra visinu i poput inženira Kressa kuša da se opet podigne. Podhvat mu uspjeva. Njegovu živu riječ sliede učenjaci, diplomati, političari, bankiri. Jedni da uskrnu od mrtvih, drugi da se užuje i njihov glas. I dolaze svi u Zagreb. Tu se osudjuje današnji režim. Pobjeda!

Ona skupina pigmejaca, za koje direktor Čmelik veli da najbolje prosudjuje događaje koje u ovom kaosu proživljujemo, ali koji nemaju smjelosti, da ih osude, da se ne bi komu zamjerili, veseli se da je na kongresu pala osuda. Sve je razdragano, jedini Pribičević urliče i napada na sve pa i na Davidovića.

Očekuje se na kongresu demokrata u Beogradu dvoje između Pribičevića i Davidovića. Ovaj izostaje. Kriza prolazi. Nastaje tišina. Borba proti režimu na novo. Situaciju spasavaju dr. Grisogono i dr. Machiedo. Rezolucija poprimiteljena na kongresu demokrata ne sadrži u sebi nikakva znaka, po kojem bi hladnokrvni posmatrač mogao prorokovati, da će ova stranka barem na oko nešto poduzeti što bi moglo umiriti uznemirene i nezadovoljne duhove od Soče do Vardara.

Jedni sada uzveličavaju Smodlakov, drugi Davidovićev, a treći Pribičevićev uspjeh na kongresima, dok nitko neće da obrati sliku,

i da nam ju pokaže sa druge strane. Tko je pobjedio? Nitko od njih trojice. Pobjedio je onaj četvrti. Tko je taj četvrti? To je onaj zloduh, koji stoji sakriven u potaji i koji u nas stvara razne afere; kojemu nije stalo do sredjenja naših unutrašnjih odnošaja, a koji misli, da će preko današnjih reptila uzmoći jednog dana pregaziti hrvatski narod...

Ljudi sakupljeni na zagrebačkom kongresu izgledaju nam kao marionete, koje su poskakivali oko Davidovića. Da, marionete u jednom Karspel-teatru, kad znamo da svi oni znadu, da se u Wertheimerovoj blagajni Ljube Davidovića nalazi sakriven mač, kojim, kada Davidović ne bi stajao pod hipnozom onog zakulisnog zloduha, može razvezati svaki čas onaj čir-podkožnjak, što ga se predstavlja u osobi Svetozora Pribičevića.

Nitko ne će valjda misliti da Svetozar Pribičević kod nas vodi neku politiku. Za to nije on sposoban. On je vanjski reprezentant one zakulisne politike, koja će kada se zbaci Pribičevića sa ministarske stolice, naći mu boljeg zamjenika, a koje će kod nas Hrvata nestati tek onda kada se na cijeloj liniji provede hrvatsko narodno jedinstvo.

Stoga razloga nas može malo da zanima promjena osoba i lica u ministarskom savjetu u Beogradu. Nas zanima više činjenica da Davidovićev mač miruje u njegovoj blagajni, a to je nama Hrvatima najbolji dokaz, da se nesmiemo zagrijavati za efemernim pojavama političkih mafrodita bili oni sakupljeni na Kongresu u Ilidži, Splitu ili Zagrebu.

Mi Hrvati imademo samo jednu zadaću, a ta je, da u svakoj našoj pokrajini, u svakom gradu, varošu i selu provedemo naše hrvatsko narodno jedinstvo, a kada ovo provedeno onda ćemo bit gospodari u vlastitoj kući, i smijati ćemo se svim eksponentima Pribičevićeva kova.

Srbski Radikal u Dalmaciji.

U Šibeniku Srbi, gdje ih nema ni puna šaka, imali su izdavati »Србски Радикал« u njihovoj »Srbskoj Tiskari«. Medjutim se je dogodila jedna velika »promena«. List je ugledao »Svetlo« pod drugim imenom. Zove se »Далматински Радикал«, a tiskaru su okrstili »Нова Штампарија«. Ovaj list stoji u diametralnoj oprieci sa stanovištem Hrvata u Dalmaciji. On se ima da bori za pripojenje Dalmacije Beogradu, a podpuno otrgnuće od Zagreba. Listu je Pašić Nikola inspirator. List je dobro fundiran, a štamparija; tako se priča po gradu, pasivna.

Je li član »Matice Hrvatske«, »Hrvatskog Radiše«, »Gajreta«, »Napredka«, »Hrvatskog sokolskog društva« i »Hrv. Nar. Omladine«?

Zakonima se treba pokoravati!

Malo sati prije nego je list imao ući u tisak primio sam sljedeći dekret:

Gospodinu

Jerinić Miho

ŠIBENIKU.

Izvidima se ustanovilo, da ste Vi doselili u Šibenik poslije 1. jula 1914. godine. Na osnovi tačke 7. čl. 21. uredbe o stanovima i §§ 21 i 22 pravilnika za izvršenje iste uredbe, Vi nemate pravo na stan u ovom mjestu. Prema tome oduzima Vam se Vaš stan, koga će te morati isprazniti u roku od 8 dana, a da bude dodijeljen jednom javnom namješteniku.

Eventualni utok proti ove odluke treba prikazati kroz 3 dana.

Šibenik, 19. 10. 1922.

Stanbeni Ured - Šibenik

Dr. Rajević, Potp. nečit. Krste Sunara
O. Nakić

Dakle na 29. tj. mj., dolaze u moj stan, koji mi je pred godinu dana dodelio Stanbeni Ured, državni organi da mi iz stana bacaju robu, osmero nejakih dječice, ženu i mene. Sve kada bi mogao gdje poći nemam gdje. Od talijanske okupatorne vlasti materijalno i zdravstveno uništen, od Talijana pred konac evakuacije bačen sudbeno na ulicu, eto sada idem da u slobodnoj narodnoj Državi imam doživiti, da me se, bez kuće i kućišća bica na ulicu, tjera iz grada, gdje mi je bivša austrijska vlada podielila koncesiju slobodnog zubarskog obrta. Gdje poći? Odkle novaca za prehranu, za prenos? Gdje početi u petdesetim godinama života stvarati novu egzistenciju? Na ove upite ima samo jedan odgovor: Tamnica ili lučnica!

Ggdi. Predbrojnicima našeg Lista.

Obzirom na zakonsku naredbu, da se kroz osam dana g. Jerinić mora seliti iz Šibenika, to Vam ovim javljamo, da će se, i ne bude li gornja naredba opozvana, sljedeći brojevi lista i na dalje tiskati.

U pravcu lista, koji zastupa politiku Hrvatskog Bloka radi ovog prisilnog tjeranja iz hrvatskog Krešimirovog grada Šibenika, ne će nastati nikakve promjene.

Naš list pada i raste sa Hrvatskim Blokom, koji jedini danas zastupa hrvatski narod, i slijediti će stope i korake njegovog predsjedništva gg.de Stjepana Radića, dra. Mate Drinkovića i dra. Mirka Košutića.

Ona gg.da predbrojnici, koji još nisu platili godišnju predplatu, mole se da novce i na dalje šalju na upravu lista „Hrvatski Samobran“ — Šibenik.

Uprava i Uredništvo.

Iz makarske satrapije.

Za kot. poglavara Stipanovića i njegova komesara Menca, vulgo „Benca“, može se mirno kazati: Našla vreća zakrpu. Menac je još za Austrije bio odušten od službe ne radi rodoljublja već radi neke prljavštine. Poglavar Stipanović unatoč državnih zakona i Timotijevićeve naredbe, da se sloboda lična

Gori citirani zakon treba poštovati, ali pitam ja, ako jedan zakon, koji je nepromišljeno sastavljen, ima da ubije egzistenciju jednog čovjeka i njegove čele obitelji, može li se takav zakon u obće provodjati? Ne treba biti muhri Salamun, da se na ovo pitanje dade poštenu odgovor.

Pošto je isključena mogućnost, da bi se kroz ovo osam dana mogao promieniti gornji zakon, to ovim molim sve moje privatne dužnike, da bi mi podmirili račune, eda i ja mogu izvršiti moje dužnosti prema mojim vjerovnicima, u ovom meni omiljenom gradu, u ovoj mojoj drugoj rodjenoj grudi, koji su mi u potrebi za vrijeme progonstva od Talijana kroz četrnaest mjeseca hranili i oblačili ženu i djecu.

Pošto mi ne će bit moguće osobno se oprostiti sa svim mojim prijateljima, političkim pristašama i pacijentima, to se na ovom mjestu oprašiam sa svima. Komu sam za ovo vrijeme moga boravka u Šibeniku učinio dobra i pomogao a nije mi ništa platio moj trud, rad i muku, bilo mu blagoslovljeno od Gospodina Boga. Tko je meni učinio dobra pomogao mu u radu i u svakoj mi se prigodi pokazao kao prijatelj neka ga Bog obdari zdravljem.

Najtopliju zahvalu pak izričem u ime moje diečice i supruge svim onim, koji su ih za vrijeme moga progonstva od Talijana spasili od crnog glada.

Onim koji su mi želili svako zlo, Gospod Bog neka odvrati u dobru. Sve im u cvieću pjevalo.

Z. Bogom Šibeniče, moj hrvatski grade!

Nitko tebe zgazit ne će!! — Ima nade!

Ti ćeš dati svietu dično pokoljenje

Za hrvatskog roda — Oslobođenje.

Šibenik, 20. listopada 1922.

Miho Jerinić.

Henrika Urdjevića jednoglasno osudilo veleizdajnički rad S. Radića i Hrvatskog Bloka.

Da je istinita ona: „Kad se kučka nauči žrvna lizat ili kučku ubij ili žrvna razbij“, nek nam svjedoče ove vesti iz Vrgorca:

Posjednik Ljubo Musanić iza povratka iz robije u Aradu za svjetskoga rata nago vori jedno školsko dieće da „Apoštolskome“ cesaru i kralju Franji Josipu I. iskopa oči na slici u III. čitanci. Dječak to poslušao, ali to opazi gospođa učiteljica, pa kaza mužu nadučitelju, te on odma zaplieni čitanka i saslušao dieće i svjedoče na zapisnik. Onda se pokaza kavalirskom kao nikada, te na gospodski objed pozove Musanića. Tu ga hineći mržnju na Austriju ispipa, a zatim sastavi tužbu o uvredi Veličanstva i posla je na kotarsko poglavarstvo u Makarskoj uvjeren da će obješivši jednog taoca dobiti bar orden ili nadzorničku čast. To se ipak ne ispuni, jer je poštovodja, austrijski žandar, videći da se Musaniću tiče glave, znao stvar pravovremeno zabašuriti, pustivši Musaniću da organizira svoju obranu. Taj dakle austrijski žandar pokazao više poštenja, čovještva i rodoljublja od onoga nadučitelja. A tko bijaše onaj vajni i podli „odgojitelj“ ili kako ga Musanić Krstelju javljaše: „Austrijski špijun“?!

Ne čudi se, Liko i Krbavo ni plemenita hrvatska državo, jer onaj podlac bijaše glavom sadanji demokrat g. Henrik Urdjević, što no traži glavu Blokaša t. j. devet desetina hrvatskoga naroda. Demokratska stranka jednog Pribičevića postade onom, koji odnima grieh propaloga svijeta — postade torom u kojem se spasavaju gubave ovce!

Slavosrbsko će — kako Starčević reče — Hrvatsku prodati svakome makar za zdjelu krumpira, kao što čine ljudi kao jedan H. Urdjević.

Pokret Hrvatske Omladine.

U Vukovaru i Sarajevu hrvatska omladina provela je organizaciju i počeli izdavati listove. U Vukovaru „Gvozđ“, u Sarajevu „Hrvatska Omladina“. Do sada primljeni brojevi ovih listova puni su ljubavi i osjećaja za sve što je sisalo hrvatsko mlieko, za slobodu hrvatskog naroda.

U isto vrijeme i hrvatska omladina. (20. kolovoza o. g.) u Šibeniku pristupila je organizaciji Hrvata u sjev. Dalmaciji i vladi podastrla pravilnik društva „Hrvatski Klub“ na odobrenje. Zakonski je rok prošao, a vlada nije još vratila pravilnik niti je javila da li ga odbija ili odobrava.

Možda bi komesar g. Niko Carević nam znao dati objašnjenja radi razloga kojih vlada u Splitu ne će da se drži postojećih zakona?

O Prehrani Dalmacije.

Akcija za Prehranu Dalmacije koju sada uzeši u ruke Stjepan Radić, dr. Mate Drinković i ostali prijatelji Hrvata u Dalmaciji razvija se u podpunom redu. Po cijeloj Hrvatskoj popisuje se pšenica i kukuruz, koju će hrvatski seljaci moći prodavati u Dalmaciji. Svakomu pak na znanje, da se ne će nikomu dieliti badava pred izbore. Tko hoće kukuruza badava neka se obrati velikosrbu dr. Nikoli Subotiću i beogradskim ulizicima dru. Štanbuku & Comp. Oni imadu već milione za dieliti prek izbore.

Nezaboravnom Učitelju Boriocu za hrvatska
Prava

Pavi Roci

U SPOMEN

Ko div jedan — sav od ljute rane
Slavno pade — s ovog svijeta ode:
Barjak vijuč', pravde i sl. bode.
Borbu bijuč' na sve četiri strane . . .

Kad ne može tielo duša moja lieće,
Oko Tvog se liesa rastužena vije:
Po njem suze jadovite lije,
Na njegov meće sa svih strana cvieće.

Ljubi Tebe ko božanstvo nako,
I klanja se Tvojim svetoj raki,
Moj glas tužni ori se za Tobom daleko:

O spavaj mirno, učitelju moj sladki,
Hrvatske Ti majke bilo krilo meko,
Po našim se selim hiljadili taki!!!

Šibeničke tavnice, na 8 lipnja 1922.

Grgo Petković, seljak
iz Budaka u ravnim Kotarim.

Nema sporazuma — nasilje vlada dalje!

Zagreb, 3 listopada

Iz pripisanog Vam komunikeja Hrvatskog Bloka, uvjeriti će se svaki Hrvat u Dalmaciji, da je Hrvatski Blok bio pripravan sjednuti za zeleni stol, da razpravlja o sporazumu. Medjutim Davidovičev poraz u Beogradu (Mi držimo da je ono sve Davidovičeva komedija. Op. Ured.) a pobjeda crne reakcije smatra se znakom za nova progonstva Hrvata. Ustrajte u borbi i organizirajte se svi u redove Hrvatskog Bloka. Ne dajte se pod tuđinski jaram

— R —

Beset hiljada Kruna u fond „Hrvatskog Samobrana“.

Jedan odlični šibanski Hrvat, kada je pročitao prva dva broja srbskog »РАДИКАЛА« u Šibeniku poslao nam je K 10.000 u fond lista sa željom da list bude izlaziti svake sedmice jedan put i da se pojedini broj bude prodavati po K 6.— Sličnih želja dobivamo sa svih strana, ali nama se nije moguće odlučiti na ovaj korak s razloga, što i sada tiskamo list čim sakupimo dotičnu svotu za platiti pojedini broj.

Mnogo je predbrojnika, a malo predplatnika, a još manje darovatelja. Mi apeliramo na rodoljubstvo svih Hrvata, da listu omogućuće izlaženje ako ne svake sedmice, a ono barem tri puta mjesečno.

U fond lista, primili smo u zadnje vrijeme sljedeće podpore: G. Stjepan Šarić K 8, Dr. Ivo Elegović, odvjetnik K 208, Mate Klarić K 200, Mateša A. Hećimović K 20, Branko pl. Peičić K 200, gđjica Minka Stunić K. 40, Ivan Plazonić, trgovac K 100, Jozić Ante K 8, Dr. Ivica Kovačević, odvjetnik K 4200, Juro Jurak, posjednik K 60, Niko Buško, trgovac K 200, Dragutin Šefer, župnik K 32, Grgo Dropuljić, seljak K 120, Fridrih Foltyn K 200,

Luka Pleše K 26, Simo Gijlanović K 200, Franjo Holujević posjednik K 60, Milan Prpić, veletrgovac, K 209, Dr. Ivo Pavičić, odvjetnik K. 200, „Stari Borac“ — Šibenik K 4000.

Svim darovateljima od srдца hvala, a od Boga blagoslov u njihovom radu. Ugledali se u njih i ostali naši rodoljubi diljem mile nam hrvatske domovine. Mi smo Hrvati u sjevernoj Dalmaciji danas pritisnuti o zid, kao u nijednom kraju naše domovine. Jedini naš list u Dalmaciji razvio je čisto hrvatsku zastavu i bori se za ujedinjenje Dalmacije sa Hrvatskom. Proti toj uzvišenoj ideji hrvatskog naroda u Dalmaciji su se sjatili svi dušmani Hrvata i mitom i silom radu oko toga da se Dalmaciju odtrgne od njezina srдца Zagreba. Svaki i najmanji doprinos podpomaže našu borbu za ujedinjenje hrvatske Dalmacije sa Materom zemljom Hrvatskom.

Još jednom hvala svima darovateljima!
Bog ih pozivio!

Uprava.

Iz naroda za narod.

Križanić pl. Ivan, inžinir Karlovac — napisao je zanimivu razpravu: »Hoćemo li k Hrvatstvu ili k Srbstvu?« Ovu bi razpravu imao pročitati svaki Hrvat. Ne zapada nego K 12.— (3 Din.) a može ih se u biljezima poslati na samog izdavača, koji je od čistog prihoda odredio trećinu doprinjeti za gladne u Dalmaciji.

Fra Ante Gnječ, župnik, Pasičina-Gradac (Dalm.). — Ovaj neumorni mrav izdao je raspravu o Vrgorsko Neretvanskom jezeru i problemu njegova prosušenja, u kojoj na temelju oštroumne kritike i poznavanja predmeta obradjuje ovo pitanje, koje rieši li se po njegovoj osnovi, donijeti će koristi cjele Dalmaciji. Evo našim kapitalistima liepe prigode da podupru namjere fra Ante Gnječa, i da za koju godinu osiguraju Dalmaciju sa žitom.

„Narodna Starina“ - Zagreb — Wilsonov trg 8. — Uredjuje dr. Josip Matasović. — Ciena 20 din. — Knjiga se sama od sebe preporučuje.

„Hrvatski Sokol“, — Zagreb — Vodenikova ul. 4. Predplata godišnja 36 K za ne članove. Članovi »Hrvatskih Sokola« dobivaju list badava. Ovaj list treba, da čita svaki Hrvat. U njemu će naći razloge radi kojih Hrvati pobješkoše iz Jugoslaven. Sokola.

Hrvatski Radnički Savez — Podružnica Šibenik — Kako saznajemo hrvatski radnici u Dalmaciji počeli su se na novo organizirati u stručnu organizaciju, koja ima da se brine za ekonomni položaj hrvatskog radnika. U tu svrhu će »Hrvatski Radnički Savez u Zagrebu« otvoriti svoju podružnicu u Šibeniku. Toliko na znanje radnicima.

Roditeljima opomena — Upozoravamo sve roditelje bez razlike staleža, da je potrebno, da se čim više naše djece posveti svima granama obrta i trgovine. Svaki obrt je dobar, ako je obrtnik valjan.

Tko svoje diete želi posvetiti trgovini i obrtu a koje odgovara uslovima (ne mladje od 13 g., a ne starije od 16 g. barem uspješno svršena pučka škola, zdravo, pošteno, nepokvareno i marljivo) neka se obrati na podružnicu (radni odbor, povjereništvo) »Hrvatskog Radiše« mjesta njegovog boravišta, a gdje takovog nema direktno na Središnjicu »Hrvatskog Radiše« Zagreb, Gunduličeva 11, Sve se informacije za Šibenik i okolicu mogu dobiti kod našeg uredništva.

Gospoda koja primaju list, a još nisu podmirili predplatu, mole se, da nam istu podmire. Uprava

Hrvatsko seljačko zadrugarstvo.

Predstavnici hrvatskoga seljačkoga zadrugarstva dugogodišnjim radom i iskustvom dodjose do uvjerenja, da je zadrugarstvo temelj gospodarske snage svakoga naroda i da se samo pomoću zadrugarstva može najsigurnije doći do sklada među društvenim staležima i privrednim skupinama hrvatskoga naroda.

Stojeći pak na zadrugarskim načelima samopomoći i solidarnosti možemo naše zadrugarstvo razviti, ako skupimo dostatno materijalnih sredstava i pozitivnih vrednota najširih slojeva hrvatskoga naroda.

Zato potpisani osnivaju zajednički jako novčano središte pod imenom:

„Hrvatska seljačka zadružna banka d. d. Sjedište je društva u Zagrebu.

Za Bosnu i Hercegovinu, Slavoniju Dalmaciju te Vojvodinu, imadu se prema potrebi i želji dotičnih i središnjih zadružnih ustanova postaviti glavne podružnice zavoda.

Društvo se osniva na neodređeno vrijeme

Svrha banke.

1. Banka će pomoću osnovne glavnice, uložaka i inih prikupljenih sredstava, — uz sudjelovanje i tiesnu suradnju čitavog hrvatskog zadrugarstva, — promicati i izdašno podupirati obću narodnu privredu. Naročito će u tome radu pomagati hrvatsko seljačko zadrugarstvo, te seljačke, obrtničke i radničke, kao i obće narodne društvene ustanove.

2. Banka će jačati one zdrave gospodarske jedinice, koje već postoje i omogućivati osnivanjem novih.

3. Gojiti će smisao za štednju prikupljanjem novca, koji za sada leži bez koristi i navraćati ga posredovanjem središnjih zadružnih ustanova i njihovih zadruga, da služi dizanju i razvijanju proizvodne snage i poduzetnog duha širokih narodnih slojeva.

4. Pomagati će obću i stručnu narodnu naobrazbu i time omogućiti uspješno iskorišćivanje prirodnoga bogatstva naše domovine. U tu svrhu baviti će se banka svim poslovima, koji zasiecaju u bankovnu struku, izbjegavajući pri tome one i onakove poslove, koji se moguće ne dadu dovesti u sklad sa njenim osnovanim zadrugarskim zadatkom.

Temeljna dionička glavica

iznosi K. 100.000.000.— a podijeljena je na 250.000 komada dionica po K. 400.— nominalne vrednosti.

Od ove se dioničke glavice izlaže na upisivanje 80.000 komada dionica u ukupnoj nominalnoj vrijednosti od K 32.000.000.—, dok se ravnateljstvu društva prepušta, da odredi vrijeme i uvjete daljnjih emisija, dok ne bude

podpuno uplaćena dionička glavica iznosila K 100.000.000.—

Dionice se izdaju u komadima od 1, 5, 10, 25 i 100 jedinica.

Dionice glase na ime i na donosioca.

Dionice na ime i u koliko su upisane u knjigu dioničara imaju sva prava dioničara, dočim ostale dionice imaju pravo samo na dividendu i srazmjernan dio društvene imovine.

Kod razdiobe svakogodišnjeg čistog dobitka odvojiti će se nakon osiguranja dividende i dotacije pričuvne glavice primjereni postotak za obće zadrugarske i prosvjetne svrhe središnjih zadrugarskih ustanova, koje ovo društvo osnivaju, te Hrvatskog Radiša, Narodne Zaštite, Prosvjetnog Saveza kao i onih ustanova, koje imaju sa osnivačima isti ili slični zadatak, u koliko u radu ovoga zavoda sudjeluju.

Uvjeti za upis dionica.

1. Upis dionica počima danom 10. rujna 1922. kod dolje navedenih upisnih mjesta i traje do uključivo 15. studenoga 1922.

2. Istodobno sa prijavom upisa valja da se uplati po svakoj upisanoj dionici 30 posto od nominalne t. j. K 120.— po dionici jedinici. Glede ostatka odrediti će i objaviti uplatne rokove i uvjete prigodom ili nakon osnovne glavne skupštine ravnateljstvo zavoda.

3. U ime troška osnutka valja povrh ono 30 posto uplatiti kod prvog upisa po dionici K 40.—

U koliko se taj iznos po dionici za troškove osnutka i ove emisije ne bi utrošio, priklopiti će se eventualni pretičak pričuvnoj glavici.

4. Upisivači, koji žele dionice na ime, imaju to prigodom upisa naročito istaknuti.

5. Svakom upisivaču uručiti će se prigodom upisa i uplate privremena potvrda na učinjenu uplatu i broj dionica uz naznaku, da li je upisao na ime ili na donosioca.

Upisivačima, kojima će se prijavljene i upisane dionice dodieliti — nakon što će podpuno i pravodobno uplatiti upisane i dodijeljene dionice, izdati će se uz povrat privremenih potvrda — bilo međjutomnice, koje će se kasnije izmijeniti dionicama, ili odmah originalne dionice.

6. Osnivači si pridržavaju pravo dodjele dionica, a tu će izvršiti naikasnije do 20. studenoga 1922. Nakon provedene dodjele biti će upisivači odnosno komisionari, koji su po njihovom nalogu izvršili prijavu i prvu uplatu, obavješćeni preporučenim pismima o broju i vrsti dodieljenih dionica.

Onim upisivačima, kojima se prijavljene i upisane dionice nebi nikako dodielile, staviti će se istodobno sa dojavom uplaćene svote na raspolaganje.

Ukoliko bi pak upisivaču bio dodieljen manji broj dionice no ih je on prijavio i upisao, obračunati će mu se prigodom druge uplate eventualni višak od prve uplate sa 4 postotnim kamatima do početnog roka druge uplate.

Suvišak pak od prve uplate — u koliko bi premašio čitavu platežnu dužnost upisivača na dodijeljene mu dionice u drugoj uplati, staviti će se istome istodobno uz dojavu o broju i vrsti dodijeljenih dionica na raspolaganje.

7. Uspjeh subskripcije zajamčuje se posebnim sindikatom.

8. Osnivači si pridržavaju pravo imenovati prvo ravnateljstvo na tri godine.

9. Osnovna glavna skupština društva održati će se dne 25. studenoga 1922. u 10 sati prije podne u prostorijama Središnjeg Saveza hrvatskih seljačkih zadruga u Zagrebu, Mihanovićeve ulica broj 2 za ovim

dnevnim redom:

a) ustanoviti će, da je temeljna dionička glavica prve emisije valjanim potpisivanjem i uplatom od 30 posto nominalne vrijednosti na svaku dionicu osigurana;

b) ustanoviti će se društvena pravila;

c) konstituiranje društva;

d) izbor nadzornog odbora;

e) odriješnica osnivačima;

10. Kao upisna mjesta važe sljedeći zavodi i ustanovi:

Središnji Savez hrvatskih seljačkih zadruga, Zagreb, Mihanovićeve ulica broj 2.

Hrvatsko seljačko društvo kao glavna zadruga, Zagreb, Dalmatinska ulica broj 3a.

Savez hrvatskih seljačkih zadruga za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu.

Savez hrvatskih obrtničkih zadruga za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu.

Hrvatski Radiša u Zagrebu sa svim svojim podružnicama i njihovim mjesnim odborima.

Sve hrvatske seljačke zadruge, sva hrvatska seljačka gospodarska društva kao i hrvatske obrtničke zadruge u Hrvatskoj i Slavoniji, Bosni i Hercegovini.

Od banaka:

Hrvatska eskomptna banka u Zagrebu sa svojim podružnicama u Petrinji, Vinkovcima, Osijeku i Križevcima.

Prva hrvatska štedionica u Zagrebu sa svojim podružnicama i ispostavama u Beogradu, Bjelovaru, Brodu na Savi, Celju, Crikvenici, Čakovcu, Daruvaru, Delnicama, Djačkovu, Djurdjevcu, Iloku, Karlovcu, Kraljevici, Križevcima, Mitrovici, Novoj Gradiški, Ogulinu, Osijeku gor. grad, Požezi, Rieci, Senju, Sisku, Skoplju, Subotici, Sušaku, Sv. Ivanu Zelini, Varaždinu, Vel. Gorici, Vinkovcima, Virovitici, Vukovaru, Zagrebu (Ilica 117a), Zemunu, Osijeku dol. grad i Vinici.

Hrvatska poljodjelska banka d. d. u Zagrebu, sa svojim podružnicama na Rieci, i u Sarajevu te ispostavama u Bribiru, Hreljinu i Čabru.

Eskontna banka za Vojvodinu, d. d. u Subotici.

Agrarna i komercijalna banka d. d. u Sarajevu.

Prva pučka dalmatinska banka d. d. u Splitu.

Riečka pučka banka d. d. na Rieci.

Hrvatska centralna banka za Bosnu i Hercegovinu d. d. Sarajevo sa svojim podružnicama u Bos. Samcu, Bugojnu, Derventu, Mostaru, Tuzli i Zenici.

Hrvatska trgovačka i obrtnička banka d. d. u Sarajevu sa svojom podružnicom u Ljubuškom.

Bosanska industrijalna i trgovačka banka u Sarajevu sa svojom podružnicom u Novomgradu.

Muslimanska centralna banka za Bosnu i Hercegovinu o. d. u Sarajevu sa svojim podružnicama u Tuzli, Brčkom, Banjaluci, Priedoru, Travniku, Bugojnu i Čapljini.

Muslimanska banka d. d. Visoko.

Muslimanska trgovačka i Poljodjelska banka d. d. u Tešnju.

Muslimanska trgovačka i obrtnička banka d. d. u Sarajevu i njene podružnice u Bos. Brodu, Bos. Novom i Travniku.

Muslimanska kreditna banka d. d. u Foči i njena podružnica u Goraždi.

Muslimanska privredna banka d. d. u Gračanici.

Težačka banka d. d. u Cazinu.

Maloobrtička zadruga, Mostar.

UTEMELJITELJI:

Središnji savez hrv. seljač. zadruga (Kao zadruga)

Kriepach v. r.

Galjer v. r.

Savez hrvatskih seljačkih zadruga za Bosnu i Hercegovinu — Zadruga sa ograničenim jamstvom.

Dr. Luka Čabrijčić v. r. prof. Stjepan Janković v. r.

Hrvatsko seljačko gospodarsko društvo kao glavna zadruga u Zagrebu

T. Jalžabetić v. r. Radić v. r.

Savez hrv. obrt. zadruga za Bosnu i Hercegovinu, Zadruga sa ograničenim jamstvom u Sarajevu.

Dr. Badovinac v. r. Precca v. r.

HRVATSKI RADIŠA SREDIŠNJICA U ZAGREBU.

Dr. Gjuro Basariček v. r. Milan Prpić v. r.

**

Obzirom, da nam mnogi pristaše iz Dalmacije traže, da im pošaljemo prospekt „Hrvatske seljačke zadružne banke“ to u ovom broju donajamo glavne izvadke — iz istoga. Medjutim tko se iz Dalmacije za potanje informacije zanima, neka se obrati na „Prvu pučku dalmatinsku banku“ u Splitu ili na „Hrvatsku eskomptnu banku“, podružnica Dubrovnik, ili kod potpisanooga u Šibeniku.

Miho Jerinić.

ELEKTRICNA CENTRALA
ANTE ŠUPUK I SIN
— ŠIBENIK —

— GRUBŠIĆ & COMP. ŠIBENIK —

Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS.
Raspodaje Karbida i umjetnog gnoja.

— Preporuča se kao domaća tvrtka —

Staklana V. J. FRANZ, Zagreb
Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.

Bogato skladište staklene i porculanske robe. Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine. Opletenih bocana (demyoku) od 3 do 50 lit. Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba.
Prodaja na malo i na veliko. 3-3

Ženske Cipele.

Za jesen i zimu dobijete par dobrih elegantnih ženskih cipela sa pravim djonom (poplatom) uz cianu od samo

Din. 75.—

Pošaljite odmah naručbu sa oznakom broja i novac na **MARIJAN GARNULIN, Vukovar** (Sriem) Zrinskijeva ul. 8.

Drogarija
VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o. — Optika. — Naočala. — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. — **Primaju se popravci.**

